

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

اصول الفقه (تعادل و ترجیح)

مقدمه بحث تعادل و ترجیح

جلسه ۴۰۰

استاد شفیعی

تعادل و ترجیح:

اختلاف در جایگاه تعادل و ترجیح

۱. جزء اصل مسائل علم اصول مطرح شود.

۲. در خاتمه مسائل علم اصول مطرح شود.

نظر مصنف: سزاوار است در ضمن مباحث حجت مطرح شود. چون نتیجه بحث از تعادل و ترجیح، بدست آوردن حجت بر حکم شرعی است لکن با توجه به مسلک اصولیون، این مبحث در خاتمه کتاب مطرح شده.

سوال

چرا تعادل مفرد است و ترجیح جمع؟

زیرا همسان بودن دو دلیل، یک حالت بیشتر ندارد و آن هم در موردی است که هیچ مرجحی در بین نباشد، پس هر دو می‌شوند عدل یکدیگر اما مرجحات، متعددند، لذا ترجیح را به صیغه جمع ذکر کردند.

مراد از تعادل و ترجیح

مراد از تعادل، برابری دو دلیل متعارض در هر امری است که اقتضای ترجیح بر دیگری را داشته باشد.

الترجیح: جمع «ترجیح» است البته جمع مصدر، علی القیاس باید ترجیحات باشد، اما در اینجا بر خلاف قیاس جمع بسته شده. مقصود از آن در اینجا ویژگی‌هایی است برای دلیل که موجب می‌شود نسبت به دلیل معارض تفوق پیدا کرده و مقدم شود لذا موجب حجیت این دلیل می‌گردد.

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

نکته: عنوان مساله

مناسب بود که این مساله بعنوان تعارض بین ادله مطرح می‌شد؛ زیرا تعادل و تراجم، فرع بر تعارض است و وجودشان منوط به تعارض ادله است. لکن مصنف به تبع مشهور، چنین عنوانی را مطرح کرده.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

تعریف تعارض

باب تفاعل، مقتضی دو فاعل است؛ و تعارض از دو طرف واقع می‌شود لذا گفته می‌شود: دو دلیل با هم تعارض کردند، و تعارض در یک دلیل معنی ندارد.

مراد از تعارض تکاذب دو دلیل است به گونه‌ای که امکان جمع آن دو نباشد و به گونه‌ای باشد که امکان صدور هر دو دلیل از ناحیه شارع نیز ممکن نباشد (امکان ندارد هر دو صحیح باشد).

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv